

โทษนั้น

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ฟังธรรมะเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่ของใครทั้งสิ้น ผู้ใดที่ฝึกหัดประพฤติปฏิบัติธรรม ถ้ามีดวงตาเห็นธรรม นั้นนะธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

มันมี แต่เราเข้าไปไม่ถึงธรรมต่างหาก แล้วอ้างว่า ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม

ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม ทำไมไม่เปลี่ยนพฤติกรรมของกิเลสในใจของเอ็งให้มันพัฒนาขึ้น ให้มันดีขึ้นล่ะ

อ้างว่า “ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม”

กิเลสต่างหากที่มันมีอยู่โดยดั้งเดิม แล้วก็กดหัวธรรมะให้เท่ากับความพอใจของตน

แล้วว่า “ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม”

กิเลสต่างหากมันแปลงร่างหลอกเอ็งอยู่

ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมา เราทำความสงบของใจเข้ามาก่อนๆ ถ้าใจเราสงบระงับเข้ามาได้ เราจะรู้จะเห็นหมดนะ แล้วมันจะสังเวช มันจะสังเวชๆ เพราะครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ นะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นที่ข้อวัตรปฏิบัติ ข้อวัตรปฏิบัติเพราะอะไร

เพราะจิตมันดิ้น จิตมันดิ้นรน เดียวก็ดี เดียวก็ร้าย ถ้าดี ธรรมะกับเราเข้ากันได้ด้วยความราบรื่น วันไหนถ้ามันร้ายนะ “สังคมรังแกเรา ธรรมะล้าเอียง ล้าเอียงเพราะรัก ล้าเอียงเพราะชัง”

ลำเอียงตรงไหน เวลาถ้ามีดี ทำไมมันเข้ากันได้ละ เวลามันร้าย ทำไมมันลำเอียงละ

เห็นไหม เพราะว่ามันว่า ถ้าธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม มันก็ต้องดีอยู่โดยดั้งเดิมตลอดไปสิ ใ้
นี่ทำไมเดี๋ยวมันดี เดี๋ยวมันร้ายละ แล้วถ้ามันดีขึ้นมา แหม! มันราบรื่น มันมีแต่ความสุขใจ

เวลามันร้าย เวลามันร้าย ถ้ามันถึงที่สุด เวลาคนชิมเศร้า ระวังนะ ต้องคนดูแลรอบข้าง
เพราะเขาจะคิดฆ่าตัวตายทั้งนั้นนะ เวลาคนทำร้ายถึงชีวิตของตัวเอง นั้นนะเวลามันร้าย มันร้าย
ขนาดนั้นนะ ร้ายทำลายถึงตัวเองนะ

อย่าเผลอนะ ใครมีญาติพี่น้องเป็นอย่างนั้นต้องคอยคุ้มครองดูแลเลย มันคิดแต่จบ
สิ้นชีวิตเท่านั้นนะ คิดแต่จะฆ่าตัวตายๆ ใ้พวกชิมเศร้านั้นนะ

แล้วยังไปโทษเขาหรือ เพราะอะไร

เพราะชิมเศร้านี้เป็นอาการป่วย เพราะป่วย มันหายป่วยได้ไง เวลาป่วย มันจะคิดย่ำคิด
ย่ำทำอยู่อย่างนั้นนะ เวลามันหายป่วยแล้วมันพ้นจากความรู้สึกนึกคิดอันนั้นนะ

นี่ไง มันถึงว่า สิ่งที่เราว่ามันคิดมันจริงไหม เวลาป่วยมันย่ำคิดย่ำทำ เวลามันหายป่วย จบ
โอโฮ! มันคิดได้ขนาดนั้น เสียว คิดถึงความรู้สึกแล้วเสียวสันหลังเลย

นี่พูดถึงการเจ็บไข้ได้ป่วยมันหายได้

กิเลสก็เหมือนกัน กิเลสที่ในใจ ในใจที่มันแก่นของกิเลส เพราะอะไร เพราะกิเลสเวียน
ว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันเป็นล้านๆๆ ชาติ แล้วมันซึมซับมาขนาดนั้นนะ แล้วมันจะหายป่วยได้
ไวๆ มันเป็นไปได้อย่างไร

มันจะหายป่วยๆ ดูลิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์แสนกัป คำว่า “แสน
กัป” มันได้สร้างมาขนาดนั้น มันถึงหายป่วยไง

ใ้เราป่วยซ้ำป่วยซาก แล้วให้กิเลสหลอกอีก ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม

กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เราสร้างแต่คุณงามความดีของเรา มา สร้างคุณงามความดีมานะ แล้วไม่ต้องเสียใจ ไม่ต้องทุกข์ใจ เวลาครูบาอาจารย์หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านไปหัวนวิดกอะไรกับใคร

เวลาเขาดีเขาชั่ว เขาก็ทุกข์ก็ยากของเขา

หลวงปู่เสาร์ท่านพาหลวงปู่มั่นออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เริ่มต้นขึ้นมามันทุกข์มันยากขนาดไหน พาตะลอนๆ นะ เข้าสู่ความที่สงบสงัด สถานที่วิเวก ที่เป็นสปปายะ ที่มันเป็นความสงัด แต่ใจมันดิ้นพรวดๆ เอาหัวใจให้มันสงบระงับเข้ามา สถานที่ที่เป็นสปปายะ แล้วหาหัวใจที่เป็นสปปายะ ถ้าหัวใจที่เป็นสปปายะที่มันตั้งขึ้นมา มันเริ่มปกติสุขไป พอเริ่มปกติสุข เห็นไหม สมถกรรมฐาน เริ่มปกติสุขคือเริ่มต้นที่จะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้ได้

ถ้ามันไม่เริ่มปกติสุขขึ้นมา มันจะไปทำอะไร มันก็ตีโพยตีพาย มันก็ว่าโลกรังแก มันก็โทษแต่คนข้างนอกหมดเลย แล้วยังไม่ตื่นะ ยังโทษพ่อโทษแม่อีกนะ พ่อแม่ทำให้เกิดแล้วพ่อแม่ไม่รับผิดชอบ

โอ้ย! เเวอร์รรม ไปนอนเลยนะ ไปโทษพ่อโทษแม่อีกต่างหากนะ

พ่อแม่ทำให้เกิดมา พ่อแม่ไม่รับผิดชอบชีวิตของเรา

อ้าว! แล้วพ่อแม่ก็มีปู่ย่าตายาย ปู่ย่าตายายทำให้เกิดพ่อเกิดแม่ ปู่ย่าตายายก็เสียไปแล้ว แล้วพ่อแม่เราจะไปตีโพยตีพายเอาจากใคร แล้วพ่อแม่เราก็มีครอบครัว ก็มีเราขึ้นมาไง แล้วยังตีโพยตีพายว่าพ่อแม่ทำให้เราเกิดมา แล้วพ่อแม่ไม่รับผิดชอบ พ่อแม่ไม่ทำให้เราสมความปรารถนา

นี่ความเห็นของกิเลส

เวลาครูบาอาจารย์เราไม่โทษใครทั้งสิ้น คารวะ ขอบคุณ ขอบบุญขอบคุณพ่อแม่ครูบาอาจารย์ ขอบคุณๆ ขอบคุณที่ทำให้เราเป็นคนขึ้นมาได้ แล้วทำให้เรามีอำนาจวาสนาไง เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เรามีสติมีปัญญาของเรา ไม่โทษใคร โทษตัวเราทั้งนั้นนะ

นี่ไง ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ชี้ทางให้แล้ว วิธีการบอกแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เราเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น เธอต่างหากเป็นผู้ชวนขวายขึ้นมา

เพราะอะไร

เพราะเธอต่างหากที่ตะเกียกตะกายด้วย กุสลา ฐมฺมา อกุสลา ฐมฺมา ด้วยการเวียนว่าย
ตายเกิดในวัฏฏะ ด้วยผลเวรผลกรรมของเธอที่เธอทำมา

แล้วเวลาปัจจุบันนี้ด้วยบุญด้วยกุศลนะ เวลาเกิดมาเป็นฆราวาส เขาก็มีสิทธิตามกฎหมายของเขา สิทธิมนุษยชน มีสิทธิเสรีภาพ สิทธิเสรีภาพมันก็เรียกว่าร้องสิทธิ เรียกร้องสิทธิ แล้วความสุขความสงบในใจละ

เวลามาศึกษาพระพุทธศาสนา เราไม่เรียกร้องสิทธิ เราได้สิทธิแล้ว เราได้สิทธิสมบูรณ์แบบด้วยการเกิด ได้สิทธิสมบูรณ์แบบด้วยการบวช อุปัชฌาย์ยกเข้าหมู่อยู่แล้ว เป็นสงฆ์ด้วยกัน แต่อยู่ที่เราจะเอาบุญหรือเอาบาปเท่านั้นแหละ เอาดีเอาชอบ หรือเอาเลวเอาทรมาน ถ้าเอาดีเอาชอบ เราก็ชวนช่วยการกระทำของเรา ชวนช่วยๆ ความเพียรชอบ ได้เหนือได้ไคลทั้งนั้น

มีคนถามประจำ ถู้อวดงควัตรแล้วได้อะไร

ได้เหิงอ ได้เหิงอ ซ่อนผ้าปิณฑบาต กลับมาเหิงอแฉะเลย

หลวงพ่อก็อดทนจนไหวแล้วได้อะไร

ได้เหงื่อได้ ได้เหงื่อได้โคลนนี้ แต่ร่างกายแข็งแรง หัดเดินจงกรม เดินจงกรมบ่อยครั้งเข้า
ร่างกายนี้สมบูรณ์แบบ

การเดินจงกรม อานิสงส์ของการเดินจงกรมนะ เจ็บไข้ได้ป่วยน้อยลง เจ็บไข้ได้ป่วย
ร่างกาย สุขภาพกายแข็งแรงขึ้น ความเจ็บไข้ได้ป่วยนั้นเบาบางลง ถ้าไม่หาย หมอก็วินิจฉัยได้
ง่ายขึ้น เพราะโรคภัยไข้เจ็บมันแสดงตัว แต่เวลาร่างกายมันอ่อนแอ โรคภัยไข้เจ็บเหี้ยมบ่่า
ทำลาย แล้วไปหาหมอ หมอก็หาไม่เจอ เพราะอะไร เพราะสุขภาพมันอ่อนแอ เคมีต่างๆ มันไม่
เข้มแข็ง มันตรวจหาไม่เจอ

เห็นไหม อานิสงส์ อานิสงส์การเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา สุขภาพกายแข็งแรง แล้วถ้ามีอำนาจวาสนา สุขภาพจิต สุขภาพจิตนี้สำคัญ

ข้อวัตรปฏิบัติมันเป็นเครื่องอยู่ของใจใจ

คนเราฝึกหัดปฏิบัตินะ พระอาชีพ เดินจงกรมเป็นอาชีพ ๒๔ ชั่วโมงทั้งชีวิต หลวงปู่ขาวเป็นพระอรหันต์ มีทางเดินจงกรม ๓ เส้น ถวายพระพุทธรเจ้า ถวายพระธรรม ถวายพระสงฆ์ทุกวัน หลวงปู่ขาวมีทางเดินจงกรม ๓ เส้น พระอรหันต์นะ

หลวงปู่มัน ถ้าพักผ่อน ถ้าเสร็จแล้ว เทศนาว่าการคุ้มครองดูแลสิทธิวิหาริก แล้วก็เดินจงกรม นั่งสมาธิ วิหารธรรม มีแต่ความสุข

ความสุขเกิดจากการเดินจงกรม การนั่งสมาธิภาวนา ไม่ใช่เกิดกระแสสังคม กระแสโลก

ไอ้ที่ปั่นๆ กันอยู่นี้ กระแส กระแสเวลามันปั่นนะ ไอ้โหม้นขึ้น ไอ้โฮ! ขึ้นเต็มทีเลย เดียวก็ทรุดลง มันมีอะไรบ้าง นี่ไง จรวดยานอวกาศไปนอกโลกก็ยังคงกลับมา ถ้าไม่กลับมาก็เป็นขยะอวกาศ มันมีอะไรคงที่ มันเอาความสุขที่ไหน มันจะหาอะไร

แต่ครูบาอาจารย์เรา หลวงปู่ขาว หลวงปู่มัน ท่านมีความสุข มีความสุขเพราะฉลาดในวิมุติสุขๆ ไม่พาดพิงในวัฏฏะในโลก เพราะในโลกเป็นของคู่ สุขคู่กับทุกข์ ดีคู่กับชั่ว แล้วเราไปขวนขวายจะเอาแต่ดี จะปั่นกระแส จะให้สังคมทั้งสังคมเขายอมรับ แล้วกระแสอยู่ที่ไหน

น้ำมันแพงนี่ไง พลังงาน ต้องสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ดันทุนมันต่ำ เพื่อมาบำบัดกระแสหรือ

นี่ก็เหมือนกัน ให้โทษแก่ท่าน โทษนั้น นี่ไง โทษนั้นๆ

กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา โทษนั้นๆ ถ้าเป็นโทษละ โทษนั้น ถ้าเป็นคุณละ

เป็นคุณนะ ไม่เปียดเบียนตนและไม่เปียดเบียนผู้อื่น เป็นคุณต้องจิตนั้นสงบระงับ ถ้าเป็นคุณ เป็นคุณ เป็นสัมมาทิฐิถูกต้องชอบธรรม ทำสิ่งใดมันถูกต้องชอบธรรมทั้งนั้น มันไม่หลงไปทางต่ำ ไม่หลงไปทางเสื่อม นี่ไง ข้อวัตรปฏิบัติขึ้นไปมันป้องกันตรงนี้ไง

เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมามันทุกข์แสนยากอยู่แล้ว เพราะกิเลสมันยิ่งใหญ่มาก สัญชาตญาณความรู้สึกของคนมันยิ่งใหญ่ มันยิ่งใหญ่ เพราะมันครอบงำพุทธะอันนั้น มันครอบงำหัวใจของคน คนเราเกิดมา ปฏิสนธิจิตวิญญาณ จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ตัวจิตนั้นตัวสำคัญ ตัวจิตตัวนั้นคือตัวภวาสวะ

หลวงตาพระมหาบัวท่านเทศน์ในธรรมชุดเตรียมพร้อม นี่ไง แสงสว่างคืออริชา ความสว่างไสว ความผ่องใส นั่นนะอุปกิเลส ๑๖ ใจ ความว่าง โอภาส กิเลสอย่างละเอียด

กิเลสอย่างหยาบๆ คืออารมณ์ความรู้สึกที่อัดอั้นตันใจ ที่เหยียบย่ำทำลายเราในที่กระที่บหัวใจเรา นี่กิเลสอย่างหยาบๆ เพราะมีทั้งสัตว์ ทั้งมนุษย์ ทั้งปุถุชนคนหนา มีไปทั่ว อารมณ์ความรู้สึกของคน ใครไม่มี

“ปฏิบัติธรรม ปฏิบัติ โอ้ย! เวลาจิตมันผ่องแผ้ว ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิม”

อริชาล้วนๆ อุปกิเลส ๑๖ นั่นนะตัวเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

ธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิมเพราะมันไม่ทำอะไรเลย มันอยู่โดยดั้งเดิมก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

แต่ถ้ามันจะฝึกหัดปฏิบัติกันอยู่นี้ไง เติบงกรรม นั่งสมาธิภาวนาที่พยายามจะให้มันสงบระงับนี่ไง

โทษนั้นๆ หรือคุณนั้น

ถ้าเป็นโทษนั้น โทษนั้นก็เหยียบย่ำทำลายหัวใจของตน

ถ้าเป็นคุณนั้น คุณนั้นก็ควรระแวงพบนอบครูบาอาจารย์ ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมตตาธรรม กรุณา เมตตา ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พวกเราเข้าไม่ถึงกันเอง ชาวพุทธไร้สาระ มันเป็นสัญชาตญาณ เป็นวิทยาศาสตร์ไง เขาเรียกโลกียะ เรื่องโลก โลกียะก็เกิดจากเรา เกิดจากจิต เกิดจากความรู้สึกอันนี้

แต่ถ้าเป็นธรรมดาๆ ก็ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาเรื่อยๆ และ วิธีการดับทุกข์ด้วยมรรค ๘ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ถ้ามั่นชอบธรรมขึ้นมา เอ๊ะ! เอ๊ะ! ภาวนามยปัญญาไง ปัญญาการชำระล้างกิเลสไป แล้วมันก็จะจับดับเป็นอย่างหายาๆ เข้ามา อย่างกลาง อย่างละเอียด อย่างละเอียดสุด แล้วมันทำอย่างไร

โทษนั้นๆ โทษนั้นก็กรรมไง โทษนั้นคือการกระทำของเราไง โทษนั้น

ให้โทษแก่ท่าน โทษนั้น

เราจะเอาคุณหรือเอาโทษ

ถ้าเราจะเอาคุณไป เราไม่เอาโทษ โทษมันมีอยู่แล้ว โทษมันย่ำยีหัวใจเราอยู่แล้ว โทษนี้โคตรทุกข์เลย หมุนจนหัวบ่น

ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัตินะ แสวงหาครูบาอาจารย์ที่ดั่งามที่ชี้ช่องทาง หัวบ่นเลย เวลานั้นหมุนตัวๆ มันไปไหน มันไปอย่างไร แล้วหนทางอย่างไร

องค์การ NASA เวลาเขาจะปล่อยจรวด ทดสอบแล้วทดสอบอีก กำลังจะออกยิงจรวด ถ้ามันขัดข้อง ระวัง เลื่อน

ทดสอบแล้วทดสอบอีกนะ ถ้าปล่อยไประเบิดกลางอากาศ งบประมาณนั้นเท่าไร แล้วถ้าเที่ยวบินนั้นมันบินอวกาศไปด้วย ตายหมด ถ้าเที่ยวบินนั้นส่งจรวด ส่งดาวเทียม ไม่มีสิ่งมีชีวิต นั่นก็อีกเรื่องหนึ่ง ถ้าเที่ยวบินนั้นตรวจสอบแล้วตรวจสอบอีกๆ กว่าที่จะมั่นใจแล้วตัดสินใจ สามสอง หนึ่ง จุระเบิด ไปแล้ว ประสบผลสำเร็จหรือไม่ประสบผลสำเร็จ

เวลาฝึกหัดปฏิบัติของเรา ในหัวใจของเรามันมีสิ่งใดที่เกิดขึ้นในหัวใจเราบ้าง ถ้าสิ่งใดเกิดขึ้นในหัวใจเราบ้าง นี่ไง ในการทดสอบในวงกรรมฐานไง ธมมสภาจุณา เอตุมมมงคลมุตตมัม

จิตเราเป็นอย่างไรก็แล้วแต่ เราตรวจสอบกับครูบาอาจารย์ ถ้าครูบาอาจารย์ตรวจสอบอย่างนี้ไม่ได้ แสดงว่าท่านไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น แล้วเวลาครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมนะ โอ้โฮ! ใ้ฉันมันเริ่มต้นใจ

การปฏิบัติยากอยู่ ๒ คราว คราวเริ่มต้นนี้ เพราะเริ่มต้นจากวิทยาศาสตร์ จากโลก จาก การยึดมั่นถือมั่น จะให้เป็นข้อเท็จจริงใจ

สัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิถ้ามันปล่อยวางเข้ามา

แล้วสมาธิแกก็เลสไม่ได้ๆ ต่อเมื่อแข็งหลงผิดไป

เวลาประพุดติปฏิบัติไป โทษนั้นหรือคุณนั้น ถ้าเป็นโทษนั้น โทษอะไร โทษของใคร แล้ว ถ้าเป็นโทษนั้น เอาแล้ว อาจารย์ลำเอียงแล้ว เวลาปฏิบัติไม่ยอมรับสักที เวลาเห็นคนอื่นรับ เอาๆ เวลาปฏิบัติไม่ได้เลยอย่างนี้

มันไม่มีหรอก ความจริงเป็นความจริง ไม่มีใครจะไปคัดค้านความจริงได้ อริยสัจ สัจจะ ความจริง ข้อเท็จจริงนั้น ใครจะไปโน้มน้าวให้มันผิดพลาด เป็นไปไม่ได้ แต่ถ้าเราเข้าไม่ถึง มันก็ ตะเกียกตะกายเข้าไม่ถึงเหมือนกัน ถ้ามันตะเกียกตะกายเข้าไม่ถึง เราก็ฝึกหัดปฏิบัติของเราสิ

ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา เวลามันเป็นจริงขึ้นมาแล้ว โอ้! เรากล่าวดู เราฟังโทษคนอื่นมา ตลอด มันไม่จริงเลย เว้นไว้แต่โทษนั้น โทษนั้นคือการเหยียบย่ำทำลายของกิเลส โทษนั้นใน กรรมชั่วไม่ใช่คุณนั้น

ถ้าโทษนั้นนะ พอมันไปแล้ว เอาโทษนั้นไปป๊อปี้ไฟคนอื่น แล้วเอาโทษนั้นนะ ถือเอา โทษนั้น มันก็เหมือนกับอาวุธที่ทำลายตนเอง แล้วก็ทำลายคนอื่น ทำลายตนเอง ทำลายตนเอง ให้ห่างไกลจากธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่ถ้ามีสติมีปัญญานะ โทษนั้นๆ พิสูจน์ตรวจสอบสิ โทษนั้นๆ มันจะเป็นโทษนั้นได้ เพราะว่าเรามีสามัญสำนึก เรานึกขึ้นมาได้ เรามีสติสัมปชัญญะเท่าทันกับความรู้สึกลึกซึ้งของเรา ถ้าเรามีสติสัมปชัญญะเท่าทันความคิดของเรา ก็เหมือนการฝึกหัดปฏิบัตินี้

ถ้ามันเท่าทันความคิด ถ้ามันเป็นสัมมาทิฐิถูกต้องชอบธรรม มันจะเป็นปัญญาอบรม สมาธิ คือมันจะหยุด หยุดจากโทษนั้นใน สติปัญญาเราเท่าทันโทษนั้น เท่าทันอารมณ์ความรู้สึก ที่เห็นผิวนั้น เห็นโทษของอารมณ์นั้นที่มันย่ำยีหัวใจของตน แล้วมันกำลังจะไปกระที่คนอื่นใน มันย่ำยีหัวใจของตน โทษนั้น ยึดโทษนั้น แล้วเอาโทษนั้นเบียดเบียนคนอื่นใน

สติปัญญา มันเท่าทันโทษนั้นๆ ไ้อ้โฮ! คอตกนะ คอตกทุกทีละ คอตกเพราะ โอ! มันดูด
กระซากลากไปนะ เบียดเบียนตน ถ้ามีสติสัมปชัญญะมันก็รู้ว่าเบียดเบียนตน ถ้ามันขาด
สติสัมปชัญญะ มันไปกับเขา มันมอภายถวายเป็นชีวิตกับโทษนั้น กับความเห็นผิดนั้น แล้วยึดมั่น
ถือมั่นความผิดนั้น แล้วก็จะไปทำลายคนอื่นแล้ว เอ็งต้องทำอย่างนี้ๆ ไ้อ้เรามันก็โทษนั้นอยู่
แล้ว แล้วคนอื่นไปทำ มันจะไปไหนละ

ถ้าสติสัมปชัญญะมันเท่าทันนะ คุณนั้น คุณนั้นคือสติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม มัน
จะหยาบ มันจะละเอียด มันก็อยู่ที่วาสนาของเรา วาสนาของเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา มันมีคุณกับ
เรา

คนเรานะ หิวกระหายเจียนตาย ดุสฺส เวลาเกิดภัยพิบัติ แล้วผู้ที่เข้าไปกู้ภัยๆ ที่เขาจะยื่นให้
ก่อนก็คือน้ำ เขาจะให้ดื่ม น้ำแต่เล็กน้อยก่อน มันหิวมันกระหายไง ชีวิตนี้มันขาดน้ำไม่ได้ ชีวิต
นี้มันอ่อนไหวมาก เวลาเจอคนที่เกิดภัยพิบัติ เขาจะให้จิบน้ำ เขาจะให้รู้สึกตัวขึ้นมา ให้ความ
อบอุ่น นี่ไง คุณนั้น คุณนั้น

ถ้าเราฝึกหัด มันมีสติปัญญา สงบระงับของเราขึ้นมาบ้าง ชีวิตมันมีค่า แล้วหน่วยกู้ภัย
บรรเทาสาธารณภัยเขามาช่วยเหลือ เห็นไหม ขอขอบคุณเขา

นี่ก็เหมือนกัน สติและปัญญาของเรา เวลามันเกิดขึ้น ฝึกหัดให้มันเกิดขึ้น

คนเวลาเกิดภัยพิบัติ กู้ภัย มันเป็นเรื่องของโลก แต่เวลาเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา หัวใจของ
เรา หัวใจของเรา ปัจจัตตัง สันทิฏฐิโก อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนมีสามัญ
สำนึกขึ้นมาได้ ไม่โทษใคร

โทษนั้นๆ มันระหกระเหิน มันชักมันจูง มันบีบมันคั้น มันเอาเราระหกระเหินไป แล้วมัน
ผูกมัดยึดมั่นกับโลก ยึดมั่นกับการกระทำ ยึดมั่นกับภวาสวะ กับโลกนี้ แล้วมีสติสัมปชัญญะเห็น
โทษ เห็นโทษ เห็นโทษของมัน วางๆ เข้ามา เราจะทำคุณนั้นๆ ไง

บรรเทาสาธารณภัยไฉ่ สิล สมาธิ ปัญญาไฉ่ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ เข้าไปรักษา
หัวใจของตนไฉ่ จิบน้ำ จิบน้ำให้มันสดชื่น มันจะตาย

จิตไม่เคยตาย เทวทัตลงนรกอเวจี ไฟขุมนรกเผาแล้วเผาอีกก็อย่างนั้น จิตไม่เคยตาย นี่ก็เหมือนกัน เวลามันโทษนั้น โทษนั้นขึ้นมาเหมือนจะตาย แต่ไม่เคยตาย เวลามันทำเป็นคุณงามความดีขึ้นมา อู๊ย! เสียว จะเป็นจะตาย

อะไรตาย

เวลาชีวิตสั้นชีวิตไป สั้นชีวิตไปเพราะว่าเราทนอยู่ไม่ได้ หัวใจวายเฉียบพลัน พุบตายเลย นี่ความรู้สึกไง ความรู้สึกที่เราฝึกหัดปฏิบัติ เวลาถ้ามีสติมีปัญญาขึ้นมา คุณนั้นๆ เห็นคุณเลยนะ เห็นคุณต่อเมื่อตั้งสติดีๆ แล้วเทียบกัน

โทษนั้นๆ น้อยเนื้อต่ำใจ ปีบคั้นหัวใจ แล้วเอาแต่เรื่องกระแสสังคม กระแสต่างๆ ปีบรัดเข้ามา แล้วก็จะไปตามมันๆ ให้เกิดกระแส ให้เป็นสังคมที่เชิดชูบูชา

กระแสก็ลมปากไป เป่าพรวดไป

ขนนกมันไปอากาศ เดียวมันก็ตก มันมีอะไร เราไปตื่นตื่นอะไร เราไปตื่นตื่นอะไรกับกระแสสังคม โลกกับธรรม มีสติปัญญาขึ้นมา ถ้ามันเท่าทันนะ คุณนั้นๆ จะเกิด

ถ้าคุณนั้นๆ จะเกิด มันเกิดเพราะอะไร

เกิดเพราะอำนาจวาสนาของเรา เพราะมันเป็นความคิดไง มันเป็นอารมณ์ไง มันเป็นสติปัญญาขึ้นมาจากนามธรรมนี่ไง เวลาถ้ากิเลสมันลากไป ไปหมดเลย โทษนั้น โทษนั้น โทษตัวเอง โทษคนอื่น โทษครูบาอาจารย์ โทษพระพุทเจ้าสอนผิดเลยนะนะ

แต่ถ้ามีสติปัญญานะ เขกหัวตัวเองให้เยอะๆ แล้วตั้งสติให้ดี มันคิดได้ คิดได้ โอ้โฮ! เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดในประเทศอันสมควร เกิดในประเทศที่มีศาสนา พุทธเป็นศาสนาประจำชาติ เป็นศาสนาที่ในประเทศไทยวัดวาอารามมากมาย เราเกิดมามันเห็นบุญเห็นคุณตลอด

แล้วเกิดมาเป็นมนุษย์มีอำนาจวาสนาบวชเป็นพระ ถ้าบวชเป็นพระ ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา เข้าบิณฑบาตเลี้ยงชีพ สิ่งทีในประเทศไทย ในพระพุทธศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมของพระพุทธศาสนา เข้าพรรษา ออกพรรษา ใจ ผ้าอาบน้ำฝน ถวายสังฆทาน เชิดชู

บูชาพระพุทธศาสนา ดำรงชีพ เลี้ยงชีพด้วยปณิธาน ชีวิตนี้ฝากไว้กับศรัทธาไทย สิ่งใดที่สร้างขึ้น ทำขึ้นเพื่อพระพุทธศาสนาไป

แล้วถ้าเป็นข้อเท็จจริง เห็นไหม เวลาโยมเขาทำบุญใส่บาตร เขาก็อยากได้บุญได้กุศลของเขา เนื่อบุญของโลก เราเป็นพระ เป็นเนื่อบุญของโลก เวลาเขาทำบุญกุศล มันได้บุญกุศลสมกับที่เขาได้อาบน้ำหรือต่างน้ำมาหรือไม่ แล้วเวลาเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา เราจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา

ถ้ามันเป็นโทษ โทษก็พระพระกระเหิน พาไปกระแสน้ำคม กระแสน้ำโลก นี่โลกส่งออก

ครูบาอาจารย์ของเราที่ดั่งาม ให้มันเป็นธรรม เป็นธรรมคือตบะธรรม ตบะธรรมคือตั้งสติ ฝึกหัดสมาธิ เวลาฝึกหัดใช้ปัญญา เป็นตบะธรรมแผดเผา แผดเผาภิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจของตน

ถ้ามันเป็นโทษ มันก็พระพระเหิน มันก็จุดกระชากลากไปให้เป็นโทษ แล้วชี้ ชี้โทษเขาทั้งนั้น ถ้าเป็นธรรมนะ ภูผิตๆ เลยละ ถ้าเป็นธรรมนะ ภูผิตๆ ทั้งนั้นเลย เพราะอะไร มันไม่เป็นมัชฌิมาปฏิปทา กาลเทศะที่สมควร

คนจะนอน เราควรจะให้ความสงบสงัดเขา คนจะทำงาน มันต้องมีเวล่ำเวลาของเขา คนจะกิน กาลเทศะ ความสมดุล เราใช้โอกาสนั้นผิดพลาด เราทำสิ่งใดผิดพลาดไปหมด เราก็ฝึกหัดของเราสิ ฝึกหัดดูจังหวะจะโคน ความสมดุลพอดี

เราคิดว่าเรามีอำนาจวาสนาจะโปรดสังคม เขากำลังจะพักผ่อน มันเป็นเวลาพักผ่อนของเขา มันไม่ใช่เวลาที่เขาจะมาแจกทาน

เวลาเขาจะแจกทานๆ เราก็บอกว่ามันไม่ควรจะกระทำ เพราะมันทำให้เกิดความเอิกเกริก มันไม่ใช่ที่ภาวนา

อ้าว! ไม่รู้ว่าใครผิด

ถ้ามันเป็นคุณๆ นะ ภูผิตๆ ทั้งนั้นนะ แล้วฝึกหัดของเรา กาลเทศะ ความสมดุลงood แล้วมันเป็นเรื่องภายในแล้ว เป็นเรื่องภายใน ถึงเวลาแล้วเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา มันจะมาพิจารณาสิ่งที่ชีวิตเราที่ผ่านมา หยาบ กลาง ละเอียด

คนที่ไม่นับถือไม่ศรัทธาในพระพุทธศาสนา เขาก็แปลกใจ ทำไมชาวพุทธทำไมจิตใจเขาเป็นธรรมอย่างนั้น อะไรก็ไม่เป็นไร ไม่เป็นไร ยิ้มสยามๆ

ยิ้มสยามนั้นก็เป็นเรื่องของโลกนะ แต่ถ้าเป็นเรื่องของครูบาอาจารย์ นั่นนะคือการประมาท

เวลาเราอยู่กับครูบาอาจารย์มา สิ่งใดที่เป็นโลกก็คือโลก ความดีของโลกก็เป็นความดีประจำโลก ความดีของธรรมๆ เรามาฝึกหัดปฏิบัติธรรม เราจะมาพัฒนาหัวใจของตน พัฒนาหัวใจของตนไป

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป เทศนาว่าการได้ปัญญาวัคคีย์ทั้ง ๕ ได้ยสะอีก ๕๕ ได้ขุฎิล ๓ ฟืนองไถ ๑,๐๐๓ องค์ไถ

เธอพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ เธอเป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์ ๖๐ องค์อย่าไปซ้อนทางกัน โลกนี้เขาเร่าร้อนนัก

ที่เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราก็ต้องการหัวใจของเราให้มันพ้นทุกข์ ถ้าพ้นทุกข์ มันเหนือโลกใหม่ มันจะมหัศจรรย์แค่ไหน แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา สถานที่ที่ตั้งแห่งการงาน สถานที่ที่จรรองรับความเป็นวิหารธรรม มันมีสติปัญญาอย่างน้อยแค่ไหน

นี่หรือนักปฏิบัติ

นักปฏิบัติมันละเอียดรอบคอบ

ความคิดเร็วกว่าแสงนะ แล้วคิดวันหนึ่งคิดก็ร้อยก็แสนก็ล้านครั้ง แล้วความคิดมันเสียดแทงใจแค่ไหน แล้วสติปัญญามันเท่าทันของมันไหม นี่ไง สิ่งที่เขาโทษนั้นๆ นะ โทษนั้นหรือคุณนั้น

นี่โทษทั้งนั้นนะ โทษคือกรรม กรรมคือการกระทำ การกระทำถูกต้องหรือมิจา สัมมา หรือมิจาถูกต้องหรือผิดพลาด

แล้วแค่เริ่มต้นตั้งลำนะ ปีนจะยิง บรรจูลูกอย่างดี ปีนไม่มีลูก ปีนไม่มีลูกยิงลูกก็ไม่ตาย

ตั้งสติให้เป็นหรือไม่เป็น ตั้งสติให้ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ปีนไม่มีลูกยิงลูกก็ไม่ตาย ปีนมีลูกถ้ามันลั่น ตายหมด นั่นป็นนะ ใจนี่ก็เลสนะ ความรู้สึกนึกคิดของตน เลือกลงให้ดี ปีนจะบรรจูลูกหรือไม่บรรจูลูก ปีนมีลูกหรือไม่มีลูก

สติมีอยู่กับใจหรือไม่มี ความพร้อมมีอยู่กับใจหรือไม่มี

โทษนั้นๆ โทษนั้นถ้ามันเป็นโทษ มันก็เป็นโทษว่าไป เราต้องฝึกหัดว่า สิ่งที่เป็นโทษๆ พลิกกลับมา เพราะอะไร เพราะความคิดไม่ใช่จิต เกิดจากจิต อารมณ์ความรู้สึกเกิดจากจิต ไม่ใช่จิต แล้วจิตเป็นตัวกลาง แล้วเวลามันไป มันไปถูกหรือไปผิด

แล้วถ้ามันไปผิดแล้ว เราต้องมีสติปัญญาพัฒนามากลับมา ถ้าพัฒนามากลับมา มีจักษหรือสัมผัส โทษหรือคุณ ถูกต้องหรือผิดพลาด แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นข้อเท็จจริง

นี่พูดถึงพระกรรมฐานนะ เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์ ท่านฝึกหัดสติก็ให้แหละ แล้วเวลาฝึกหัดสติให้ หลวงตาพระมหาบัวท่านเล่าให้ฟังบ่อย หลวงปู่มั่นท่านดัดสบงเป็น ๕ ขึ้น สบง ๕ ขึ้น ให้พระเียบคนละขึ้น คนละชั้น หลวงตาได้รับมาขึ้นหนึ่ง

ท่านเล่าประจำเลย แล้วท่านบอก คนที่มีสติมีปัญญา มีประสบการณ์ใจ ท่านรู้เลย หลวงปู่มั่นท่านจะดูความละเอียดรอบคอบของคน

ท่านบอกนะ ความสามารถมีเท่าไรใส่ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ บางทีใส่ถึง ๓๐๐ ร้อยเปอร์เซนต์เลย ให้ละเอียดรอบคอบ เียบให้ตะเข็บมันดี ล้มให้มันชัดเจน แล้วท่านบอก เวลาเอา ๕ ขึ้นก็ไปรวมกัน เียบให้เป็นสบงไป ท่านบอกเลย ของเราที่ ๑ นี่หลวงตาพระมหาบัว

หลวงปู่มั่นฝึก ฝึกพระ ฝึกพระแม้แต่เียบจิวร เียบสบง ฝึกพระแม้แต่เช็ดบาตร ล้างบาตร ทำข้อวัตรปฏิบัติ ท่านดูนิสัยพระทั้งนั้นละ คุณหรือโทษ

โทษนั้นๆ โทษของใคร

คุณนั้น คุณนั้นใครฝึกหัด ใครฝึกหัดคุณของใจ ใจมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมาเป็นของใคร

สิ่งมีชีวิตนี้ไง ธาตุรู้นี้ไง หาธาตุรู้ไม่เจอ หาใจของตัวเองไม่เจอ แล้วให้โทษนั้นลากไป ลากไป มีสติปัญญาอะ จะสร้างคุณ สร้างคุณของใจเราเอง ใจของเราเองคือพุทธะ ใจของเราเองนั่นคือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสถิตกลางหัวใจเราไม่ได้ เพราะเราไม่มีสติปัญญา รักษาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่ามกลางหัวใจของเรา

หัวใจของเราแท้ๆ มีพุทธะ มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ แต่เราเองก็รักษาไม่เป็น เราเองก็หาไม่ได้ เราเองก็ไม่เจอ ถ้าเราทำของเราได้ เห็นไหม โทษนั้น โทษนั้นจะเป็นคุณนั้น คุณนั้น

คุณนั้นคือหัวใจของเรา คุณนั้นคือสติปัญญา เป็นสัมมาทิฐิถูกต้องชอบธรรม แล้วฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมาให้มันถูกต้องชอบธรรม มันจะเป็นคุณนั้นไง เราจะให้คุณกับเราด้วยภาคปฏิบัติ

ภาคปริยัติก็การศึกษาเป็นแนวทางเท่านั้น ถ้าภาคปฏิบัติปฏิบัติขึ้นมา เราจะเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสถิตท่ามกลางหัวใจของตน พุทธะผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ตอนนี้ก็มี ตอนนี้ก็มีอยู่แล้ว แต่มันฟื้นฟูลืมขึ้นมาไม่ได้ มันเห็นไม่ได้ มันถึงโทษนั้นๆ โทษเขาโทษเรา โทษไปหมด แต่ไม่ฝึกหัดให้เราเป็นจริง

ฝึกหัดแล้วเป็นจริงนะ คุณนั้น คุณนั้น คุณนั้นก็คุณหัวใจของเรา คุณนั้นก็คือคุณพุทธะ คุณนั้นก็เพราะเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์บวชมาเป็นพระ บวชมาเป็นพระ เป็นพระกรรมฐาน แล้วพระกรรมฐานกำลังฝึกหัดปฏิบัติ กำลังจะลงอุโบสถนี่ ให้มันมีคุณนั้นขึ้นมาท่ามกลางหัวใจด้วยสติด้วยปัญญาของตน เอวัง